

1. Shrnutí

- Ekonomika ČR pokračovala ve 2. čtvrtletí 2016 v úspěšném vývoji posledních čtvrtletí. Hrubý domácí produkt (dále také „HDP“¹) i hrubá přidaná hodnota (dále také „HPH“) vzrostly v mezičtvrtletním srovnání o 0,9 %, což oproti 1. čtvrtletí představuje u obou ukazatelů zrychlení o 0,4 p.b. (z +0,4 %). Z pohledu celého 1. pololetí 2016 vzrostl HDP meziročně o 2,8 %.
- V případě meziročního tempa růstu se tak jako v 1. čtvrtletí projevovala vysoká srovnávací základna roku 2015. Meziroční růst HDP činil 2,6 % a HPH 2,7 %. Ekonomiku táhly mimořádně úspěšný zahraniční obchod a stabilní spotřeba domácností. Naopak investice, které výrazně podpořily růst v roce 2015, působily na zvyšování HDP negativně. Česká ekonomika ve 2. čtvrtletí rostla viditelně rychleji než EU28 – meziročně o 0,8 p.b. a mezičtvrtletně o 0,5 p.b. Růst EU byl meziročně 1,8 % a mezičtvrtletně 0,4 %.
- Pokračující meziroční růst spotřeby domácností, který ve 2. čtvrtletí dosáhl 2,2 %, byl podpořen rostoucí průměrnou mzdou, rekordní zaměstnaností a přetrvávající vysokou spotřebitelskou důvěrou. Z pohledu mezičtvrtletního vývoje se spotřeba domácností držela stabilně na úrovni 1. čtvrtletí (oproti němu vzrostla o 0,1 p.b.). V případě investic se na rozdíl od 1. čtvrtletí již naplno projevila pokles investičních dotací, což vedlo zejména k poklesu investic do ostatních budov a staveb (v porovnání s mimořádně vysokým rokem 2015, kdy se dočerpávaly prostředky z evropských fondů programového období 2007–2014). Investice meziročně poklesly o 4,4 % a mezičtvrtletně o 4,1 %. Saldo zahraničního obchodu bylo ve 2. čtvrtletí, stejně jako za celé 1. pololetí 2016, rekordní (+94,2 mld. korun).
- Na straně nabídky se v růstu ekonomiky nadále projevovala zejména velmi dobrá kondice zpracovatelského průmyslu (+4,8 %). Dařilo se i službám. Stavebnictví se naopak potýkalo s klesající poptávkou zejména po investicích do ostatních budov a staveb a pokleslo meziročně o 5,5 %.
- Přebytek běžného účtu platební bilance se v 1. pololetí 2016 zvýšil meziročně o 44,7 mld. korun a dosáhl úrovně 107 mld. korun. Za zlepšením stojí zejména rostoucí přebytek výkonové bilance a slabší odliv prvotních důchodů zejména ve formě dividend, jenž meziročně klesl o 20 mld. korun. Meziročně výrazně narostl zájem zahraničních investorů o české vládní dluhopisy. Z loňských 39 mld. korun se nákupy zahraničních investorů zvýšily na současných 114,2 mld. korun.
- Cenová hladina měřená implicitním deflátorem HDP narostla ve 2. čtvrtletí o 0,8 % meziročně, a to především díky kladným směnným relacím. Růst spotřebitelských cen se přiblížil stagnaci (+0,2 %). Deflační vývoj v průmyslu a v zemědělství se dále prohloubil. V tržních službách pro podnikovou sféru přetrvávala cenová stagnace a ceny ve stavebnictví zpomalovaly svůj slabý růst. Přes ceny zahraničního obchodu pronikaly do české ekonomiky deflační tlaky. V prostředí rekordně nízkých úrokových sazeb z úvěrů na bydlení však zrychlovaly svou dynamiku růstu ceny bytových nemovitostí, což se týkalo zejména stávajících bytů prodávaných mezi domácnostmi.
- Měnové podmínky zůstaly i červnu 2016 uvolněné. Docházelo k rychlému růstu harmonizovaného měnového agregátu M3 (o 9,7 % meziročně). Objem jednodenních vkladů se meziročně zvýšil o 340 mld. korun a oběživa o 41 mld. Tzv. quasi peníze ve 2. čtvrtletí klesly o 80 mld. korun a v 1. čtvrtletí o 52 mld. korun. Úvěry domácnostem rostly ve 2. čtvrtletí o 6,4 % (82 mld. korun) a úvěry podnikům o 11 % (112 mld. korun).
- Příznivý vývoj na trhu práce přetrvával. Tempo růstu zaměstnanosti v 1. pololetí výrazně zrychlilo (na 1,7 % meziročně), zejména díky zpracovatelskému průmyslu. Počet zaměstnaných dosáhl historického maxima (5,26 mil. osob). Nezaměstnanost se nadále redukovala, byť již mírnějším tempem. Vyhlídky na dobré uplatnění se zvýšily zejména kvalifikovaným manuálním pracovníkům. Problémem na trhu práce zůstává kvalifikační nesoulad mezi nezaměstnanými osobami a volnými pracovními místy a s tím související dlouhodobá nezaměstnanost. Nízká míra nezaměstnanosti doprovázená rostoucím nedostatkem pracovní síly tlačí na růst mezd. Průměrné mzdy rostly v 1. pololetí v reálném vyjádření o 3,8 %, jednalo se o nejvyšší růst od konce roku 2009.
- Státní rozpočet skončil v 1. pololetí přebytkem (40,6 mld. korun), který byl nejvyšší v historii samostatné ČR. Do výsledku hospodaření státu se podstatně promítly nepravidelnosti v čerpání prostředků z rozpočtu EU, ale i posilování výběru zejména přímých daní reflektující svižný růst ekonomiky.

¹ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou vyjádřena ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy. Údaje byly zveřejněny 2. 9. 2016 a zpřesnění bude publikováno 30. 9. 2016.